

FØRSTEHJELP VED BRANNSKADER

Strakstiltak ved brannskader grunnet flammer eller kokende vann:

- 1. STOPP FORBRENNINGEN:** Du må fjerne varmekilden eller fjerne den skadete fra varmekilden. Varmt, brennende eller forkullet tøy eller klær fjernes straks. Flamme bør slukkes med vann, et teppe eller ved å rulle den skadete på bakken. Du må unngå å brenne deg selv. Stoff som er brent fast i huden, lar du være.
- 2. KJØL NED BRANNSKADEN:**
Mindre brannskader (mindre enn en håndflate)
 - Kjøøl ned den forbrente kroppsdelen med kaldt vann fra springen/dusjen i 1-2 minutter. Dette forhindrer skaden i å utvikle seg
 - Skyll deretter med lunkent vann på 20-25 grader i 15-30 minutter. Dette virker smertelindrende.
 - Utvikler det seg sår eller blommer, skal du legge på en ren bandasje/stoff som du fester løst med en ytre bandasje.
 - Ikke klipp hull på blommer.
 - Blir det sår eller blommer, skal lege kontaktes.
Større forbrenninger
 - Ring 113.
 - Kjøøl ned det forbrente området (ikke hele kroppen) med kaldt vann fra springen/dusjen i 1-2 minutter.
 - Kjøøl deretter ned lunkent vann (20-25 grader) i ca. 20 minutter eller til pasienten ikke har vondt. Ikke kjøøl ned lenger enn dette da det øker risikoen for generell nedkjøling.
 - Bruk evt. fuktige tepper, håndklær eller lignende til nedkjølingen.
- 3. TILDEKKING AV BRANNSKADEN:** Etter at brannsåret er skikkelig nedkjølt, må det tildekkes. Dersom såret krever legebehandling, kan du utføre følgende førstehjelp: Tildekkingen bør dekke forbrenningen og eventuelt holde pasienten varm (ved stor forbrenning). Matfilm (klebeplast, Glapack) er et ideelt førstehjelpsdekke. Fjern de første cm av filmen, plasten lengre inne på rullen er i praksis steril. Plaster er smidig, den fester seg ikke til såret, den er ugjennomtrengelig, den fungerer som en barriere og er gjennomsiktig for inspeksjon. Legg matfilmen på, ikke surr den rundt brannskadeområdet. Dette er særlig viktig på lemmene siden senere hevelse kan klemme av og hemme blodforsyningen. Om matfilm ikke er tilgjengelig, så gjør ethvert rent bomullstøystykke nytte. Brannskader på hånden kan dekkes med en klar, ren plastikkpose. Unngå våte omslag fordi varmetapet under transport til sykehuset kan bli betydelig. Bruk av lokal krem eller salve bør unngås på dette stadium, fordi det kan vanskeliggjøre vurderingen av brannskaden når den skadete kommer til lege eller sykehus.
- 4. RENGJØRING AV BRANNSKADEN:** Dersom brannskaden ikke er større enn at du kan behandle den selv, må du rengjøre såret før du legger på bandasje. En fersk brannskade er i praksis steril, og det er viktig å holde den steril. Rengjør såret med sterilt vann.
- 5. BANDASJER:** De minste brannskadene kan behandles med lokal salve eller krem og dekkes med tørr kompress og bandasje. Ved større brannskader - og da bør vel den skadete behandles av helsepersonell - finnes en rekke spesialbandasjer, f.eks. bandasjer/nett innsurt med salver eller vaselin, slik at ikke bandasjen fester seg til såret.